

Cultuurconnect: de nieuwe Vlaamse speler in het lokale cultuurbeleid

Locus, het Vlaams steunpunt voor lokaal cultuurbeleid, en Bibnet, de projectvereniging digitale bibliotheek Vlaanderen, fuseren tot een nieuwe organisatie: Cultuurconnect. Ook het lokale cultuurbeleid neemt radicaal een digitale koers. Bovendien zal Cultuurconnect met projectoproepen helemaal van onderuit werken.

TEKST EN BEELD BART BEUTEN EN AN VANLIERDE

Locus en Bibnet maken een grote switch. Ze wilden niet de optelsom van beide organisaties worden, maar formuleerden een nieuwe missie die relevant is voor de bibliotheken, de cultuur- en gemeenschapscentra en het lokale cultuurbeleid. De nieuwe organisatie zal werken voor lokale besturen en hun lokale culturele instellingen, als een vereniging die innovatieve projecten met een digitale focus ondersteunt, mee opzet, uittest... om ze dan later op te schalen naar een Vlaams niveau.

Cultuurconnect wordt een heel andere speler met een geheel nieuwe manier van werken. Door te experimenteren wil Cultuurconnect tot zinvolle oplossingen komen voor de uitdagingen waar de lokale cultuurhuizen voor staan. Cultuurconnect werkt van onderuit als een projectorganisatie, het legt de focus op het digitale. Daartoe wil het de projectoproep hanteren. Die maakt het mogelijk ambities van het werkveld te detecteren en te inventariseren, zodat er lokale pilots kunnen ontstaan. Bovendien wil Cultuurconnect de digitale in-

novaties van bibliotheken, cultuurcentra en andere lokale initiatiefnemers bekend maken bij een breed publiek. Daarom zetten ze samen met de kernpartners Linc, Mediaraven en Mediawijs in op een nieuwe benadering van de campagne Digitale Week.

Cultuurconnect wil lokale culturele professionals ondersteunen bij hun digitale experimenten.

Focus op het digitale: waarom?

Tweemaal de inauguratie van de paus. De beelden spreken voor zich. Het digitale is vandaag overal, het zit in onze broekzak. Jongeren zijn vergroeid met hun smartphone en sturen elkaar soms honderden berichtjes per dag. Rusthuisbewoners skypen met hun kleinkinderen. Op de tram lezen mensen op hun e-reader. Opvangcentra voor daklozen bieden draadloos internet aan, zodat mensen niet in een digitaal isolement terechtkomen. Het digitale is niet meer

weg te denken uit ons leven. Digitale evoluties hebben ertoe geleid dat we zowat alles anders zijn gaan doen. We belten niet meer maar 'sturen', we spelen niet meer maar 'gamen', we kopen geen muziek maar 'streamen', we debatteren niet meer maar 'liken' en als we verha-

len willen vertellen, 'bloggen' we. En we doen dat allemaal vlotjes onderweg en tussendoor.

Veel aspecten in het dagelijkse leven zijn totaal veranderd, en het gaat steeds sneller. Als bibliotheken, cultuur- en gemeenschapscentra hun opdracht willen blijven vervullen, moeten ze alle kansen inzetten die het digitale hun biedt.

Digitale kansen grijpen

Steeds meer mensen maken gebruik van het internet om zich te informeren over,

De digitale beleving is de voorbije jaren enorm toegenomen, bij de inauguratie van paus Benedictus XVI waren een paar mensen met een smartphone, bij die van paus Franciscus waren er een paar mensen zonder.

te laten inspireren door en deelgenoot te worden van cultuur. In december konden we vanuit onze luie stoel genieten van het wondermooie Soft Electric-optreden van dEUS in de Bourla – live gestreamd met prima beeld- en geluidskwaliteit. Daarom is de aanwezigheid van culturele organisaties op het web belangrijk, niet alleen met eigen communicatiekanalen, aanbod en dienstverlening, maar ook op de platformen buiten de eigen kring. Digitale technologie maakt het mogelijk het cultuurproduct beschikbaar te stellen voor het publiek, onafhankelijk van tijd of plaats en via nieuwe modellen voor spreiding en presentatie.

Typisch voor een digitale omgeving is ook de mogelijkheid om inhoud op rijke en diverse manieren te contextualiseren. De culturele inhoud wordt verrijkt, zodat de cultuurbeleving breder en dieper wordt. De technologische mogelijkheden gaan echter verder dan het bekendmaken, toeleiden en verrijken van het bestaande aanbod (offline en online). Ze scheppen ook nieuwe plaatsen voor samenwerking en interactie, voor zelf-expressie, ontmoeting en uitwisseling in verband met cultuur, waar deelnemers consument én producent zijn.

Het leven van veel mensen speelt zich almaar meer online af. Het lokale cultuurbeleid zal zich ook op dat pad moeten begeven en op zoek moeten gaan naar modellen en praktijken om bestaande vormen van cultuurcreatie, -spreiding, -bemiddeling en -participatie te versterken en om nieuwe vormen te ontwikkelen. Het internet en andere technologische ontwikkelingen bieden op dit gebied een pak kansen.

Een fab lab, hier in de Brusselse Bozar, is een coöperatieve werkplaats waar uitvinders en ontwikkelaars gebruik kunnen maken van een collectieve infrastructuur.

MARC WATHIEU

Straffe voorbeelden

Kent u de Maker Spaces, FabLabs en multimedialabs? In Friesland rijdt sinds kort een bus rond die omgebouwd is tot een mobiel bibliotheekfablab Frysklab. Een standaarduitrusting van een FabLab bestaat uit machines zoals een 3D-printer, een vinylsnijder, een lasercutter, een borduurmachine en een freesmachine. Deze toestellen zijn door snelle technologische ontwikkelingen plots binnen handbereik van de gewone burger gekomen. In het Frysklab zijn de bibliotheekmedewerkers begeleiders geworden die jongeren vol vertrouwen binnenloodsen in een wereld waar ze bijna alles kunnen maken wat in hun hoofd opkomt. De bibliotheek brengt mensen in contact met maker communities. De innovatie die in het maker movement schuilt, komt zo binnen handbereik van iedereen met een goed idee: een nieuwe cultuuruiting, een oplossing voor mensen met een beperking, een innovatief business-idee. De rol van de bibliotheek evolueert hierbij van aanbieder naar facilitator en katalysator; de gebruiker evolueert van consument naar co-creator.

Contender Charlie (een Britse organisatie die jongeren ondersteunt bij de verkenning van hun emotionele ontwikkeling en creatief potentieel), theaterstudio China Plate en podiumhuis Warwicks Arts Centre ontwikkelden de theaterproductie *MacBeth – Blood Will Have Blood*. De productie richt zich op mensen van negen tot dertien jaar met weinig cultuurparticipatie. Het jonge publiek zit letterlijk in het drama van William Shakespeare. Nadien krijgen deelnemende scholen een educatief pakket waarin het platform bloodwillhaveblood.net centraal staat. Op het onlineplatform kunnen de jongeren videofragmenten uit de voorstelling herbekijken, nemen ze zelf een personage uit het toneelstuk aan en moeten ze belangrijke beslissingen nemen om het verhaal mee vorm te geven. Een mooi voorbeeld van culturele innovatie: door informatisering van het kernproduct (de voorstelling) ontstaat een nieuwe inhoud en vorm (onlineplatform) die de cultuurparticipatie verdiept en verbreedt.

De projectoproep: samen sterk

Innoveren of vernieuwen gebeurt niet zomaar. Het gaat over mogelijkheden en uitdagingen zien, over ideeën hebben om die in praktijk te brengen. Dit vraagt experimenteeruimte om mogelijkheden te verkennen en uit te testen. Cultuurconnect wil daaraan meewerken door mensen en middelen in te zetten

om goede lokale innovatieve ideeën mee te helpen realiseren.

Met de projectoproep ondersteunt Cultuurconnect lokale cultuurprofessionals om vanuit digitaal perspectief te experimenteren en ideeën om te zetten in vernieuwende projecten. Zo komen projecten of diensten tot stand die mensen aanzetten om in hun lokale omgeving

→

Op het festival van Dranouter maakten zestig bezoekers korte filmpjes die werden geprojecteerd op de Wall of Moments.

ICOSOLE

BIBLOCHRIST

Van papier naar film met de De Boek-O-Matic tijdens Digitale Week: jonge kinderen leren een verhaal (boekje) om te zetten in een filmpje.

op nieuwe manieren cultuur te ontdekken en te beleven, en zo sterker te staan in de wereld. Hoe kun je met technologie de zichtbaarheid van je organisatie vergroten of via digitalisering de efficiëntie

dellen ver achter zich en dwingen hun concurrenten tot strategische vernieuwing. Maar ook de gebruikerservaring verandert ingrijpend. Het digitale heeft impact op hoe we leren, cultuur bele-

sering de verwachtingen van het publiek verandert.

Cultuurconnect wil samen met Linc, Mediawijs en Mediaraven de Digitale Week vernieuwen om lokale initiatiefnemers en het brede publiek te sensibiliseren voor deze verregerende aspecten van de digitalisering. Dit gebeurt op twee sporen: een innovatietraject met de bestaande partners zoals bibliotheken, welzijnsorganisaties en het volwassenenonderwijs. Parallel hiermee mobiliseren ze nieuwe partners zoals onderwijs, musea, cultuurcentra, jeugdsector en het sociaal-cultureel werk om te participeren aan de campagne, want de digitalisering laat geen sector onberoerd. ■

Bart Beuten is directeur van Cultuurconnect en An Vanlierde is projectleider praktijkontwikkeling

Digitale technologie maakt het mogelijk het cultuurproduct beschikbaar te stellen voor het publiek, onafhankelijk van tijd of plaats en via nieuwe modellen voor spreiding en presentatie.

en effectiviteit verbeteren? Hoe ontwikkel je met digitale technologie nieuwe dienstverlening? Hoe neem je nieuwe rollen op of vergroot je het bereik en de betrokkenheid van het publiek? Hoe ondersteun je de gemeenschap in een kritische, creatieve of bewuste omgang met digitalisering?

Op de projectproep kunnen alle gemeenten via hun bibliotheek, cultuur- of gemeenschapscentrum of cultuurdienst intekenen. Dit kan nog tot 1 maart op www.cultuurconnect.be

Nieuwe trends, nieuwe uitdagingen

Digitalisering is verschoven van een ondersteunende rol naar een drijvende kracht in de samenleving. Uber, bol.com, Netflix en vele andere organisaties laten de klassieke organisatiemo-

den en produceren, werken en samenwerken, media, burgerparticipatie en gezondheid. Digitalisering is disruptie. Dit betekent dat je vandaag meer nodig hebt dan knoppenkennis in de samenleving: weten hoe je de computer bedient, betekent nog niet dat je begrijpt hoe je met e-government aan de slag moet of dat een organisatie beseft hoe de digitali-

Contactgegevens

Directeur Cultuurconnect: bart.beuten@cultuurconnect.be
Projectproep: maike.somers@cultuurconnect.be
hannes.vanhaverbeke@cultuurconnect.be
Digitale Week: lucy.vereertbrugghen@cultuurconnect.be
www.cultuurconnect.be